Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунальної установи «Центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Вознесенської сільської ради Золотоніського району Черкаської області

25.09.2026

м. Черкаси, 2026 рік

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 25.09.2026 року групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання комунальної установи «Центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Вознесенської сільської ради Золотоніського району Черкаської області (далі - відділення, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тарановська Юлія Анатоліївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Строкань Сергій Ігоревич, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Вовк Вікторія Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Керівництво Відділення:

Іщенко Валентина Миколаївна, завідувач Відділення.

Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання в селищі Пальміра є структурним підрозділом «Центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

Засновником відділення є Золотоніська територіальна громада в особі Вознесенської сільської ради, місцезнаходження: вул. Заводська, буд. 40, с. Пальміра, Золотоніського району, Черкаської області, 19742.

У своїй діяльності відділення керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету міністрів України, наказами Мінсоцполітики та стуктурних підрозділів з питань соціального захисту населення Черкаської обласної державної адміністрації, Положенням про центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Вознесенської сільської ради, іншими нормативно – правовими актами з питань, що регулюють сферу діяльності відділення стаціонарного догляду.

Відділення утворюється та припиняє діяльність відповідно до рішення виконавчого комітету Вознесенської сільської ради в порядку, визначеному чинним законодавством.

Відділення утворюється для обслуговування не менш як 10 і не більш як 30 одиноких громадян, до якого на постійне або тимчасове проживання, повне державне утримання безоплатно приймаються одинокі громадяни похилого віку, особи з інвалідністю (які досягли 18 – річного віку), хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення ім групи інвалідності, але не більше як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарського – консультаційної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, стаціонарного догляду, соціально – побутових, соціально – медичних та інших соціальних послуг.

У відділенні громадяни перебувають на повному державному утриманні, одержують соціальну послугу стаціонарного догляду та відповідно до встановлених норм забезпечується:

1. житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом;

2. раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ;

3. цілодобовим медичним обслуговуванням;

4. слуховими апаратами, окулярами, протезно – отопедичними виробами, засобами пересування (крім моторизованих), медикаментами відповідно до медичного висновку;

5. комунально – побутовим обслуговуванням (опалення, освітлення, радіофікація, тепло -, водопостачання).

Заклад розташований в окремій двоповерховій будівлі, при цьому відділення стаціонарного догляду функціонує виключно на першому поверсі, що забезпечує можливість його доступності без необхідності користування сходами між поверхами. Територія закладу огороджена та доглянута. На території закладу наявні облаштовані зони відпочинку, де підопічні можуть проводити свій час на свіжому повітрі.

Відділення розраховане на 26 ліжко – місць. На день відвідування у відділенні перебувало 19 осіб (12 осіб – жінки,7 осіб – чоловіки), з них 1 особа внутрішньо – переміщена.

Житловий корпус обладнано протипожежною сигналізацією, вогнегасниками, водопроводом.

Підопічні проживають у кімнатах по 1 – 4 особи, на всіх підопічних є одна санітарна кімната з душем та два роздільних санвузла.

Кнопками виклику персоналу кімнати обладнані, про те в день відвідування вони не працювали. В ході підготовки звіту, працівники відділення надіслали відео звіт про справність кнопки виклику. Також у відділенні наявні камери відеоспостереження та присутнє повідомлення про відеонагляд.

Штатна чисельність працівників закладу становить 4,5 штатних одиниць.

Обслуговування підопічних, відповідно до штатного розпису, здійснюють зокрема: завідувач відділення – 1 шт. од., сестра – господиня – 1 шт од., молодша медична сестра – 8,5 шт. од., сестра медична – 1 шт. од., сестра медична з дієтичного харчування – 0,5 шт. од., фахівець із соціальної роботи – 0,5 шт. од., кухар – 2 шт. од., кухонний робітник – 1 шт. од., робітник з обслуговування приміщень і будівель – 1 шт. од., оператор газової котельні – 1 шт. од., машиніст з прання та ремонту спец. одягу – 0,5 шт. од.

У закладі наявне укриття, розташоване у підвальному приміщенні будівлі на території відділення. Відповідно до Акта обстеження об'єкта фонду захисних споруд цивільного захисту від 17 вересня 2026 року № 536, зазначене приміщення визначене як найпростіше укриття. Укриття обладнане системами опалення та освітлення, а також забезпечене запасом питної води.

Підопічні забезпечуються чотириразовим харчуванням. Загальна сума коштів, використаних на обслуговування підопічних закладу за січень – вересень у 2026 році становить – 3107,7 тис. грн. Витрати на одне ліжко – місце на добу в середньому становлять 485,93 грн., вартість харчування – 115,93 грн. За звітний період на харчування підопічних витрачено 601,3 тис. грн., на медикаменти – 87,8 тис. грн.

Підопічні відділення проходять обстеження лікарями – спеціалістами Пальмірської амбулаторії загальної практики та сімейної медицини. За потреби зверталися до спеціалістів Золотоніської районної поліклініки. Забезпечення підопічних відділення медичною допомогою здійснюється на підставі рішення Вознесенської сільської ради, яким затверджено Програму розвитку та забезпечення доступу жителів до основних медичних послуг вторинної допомоги КНП «Золотоніська багатопрофільна лікарня» Золотоніської міської ради на 2026-2030 роки. Тобто, мешканці відділення, які відповідно до встановленого порядку беруться на облік у Вознесенській територіальній громаді, мають доступ до медичних послугу межах зазначеної Програми.

У закладі організовано дотримання питного режиму підопічних, у коридорі наявний бутель з питною водою.

Якість питної води у закладі відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» відповідно до Протоколу дослідження якості питної води від 07.09.2026 № 1891.

Члени групи НПМ провели конфіденційне спілкування з усіма підопічними, ознайомились з особовими справами отримувачів соціальних послуг, оглянули житлові та допоміжні приміщення, медичний кабінет, санвузол та харчоблок.

Встановлено, що з кожним підопічним укладено договір про надання соціальних послуг. Скарг на неналежне поводження, застосування жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, від підопічних не надходило.

З метою виконання вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами» у закладі облаштовано ізолятори для осіб з інфекційними захворюваннями з метою запобігання їх поширенню серед підопічних.

Молодший медичний персонал забезпечує догляд за ліжковими підопічними, зокрема надає допомогу у годуванні та проведенні санітарно-гігієнічних процедур.

Заклад забезпечений столовим і кухонним посудом, інвентарем, а також мийними і дезінфікуючими засобами у достатній кількості.

У коридорі закладу на інформаційному стенді розміщено відомості про права та обов'язки підопічних, а також адреси і контактні дані посадових осіб, включаючи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких можна звернутися у разі порушення прав.

Попереднє відвідування не здійснювалося.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

1. До затверджених посадових інструкцій медичних працівників відділення не включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання, що порушує вимоги статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України»).

2. Групою НПМ встановлено, що продукти харчування у Відділенні зберігаються в холодильнику з порушенням правил товарного сусідства, що не відповідає вимогам статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Порушення правил товарного сусідства в холодильнику може призвести до перехресного забруднення, що збільшує ризик харчових отруєнь підопічних.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 18 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 25 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

3. Пунктом 10 Положення про індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1021, визначено, що програма реабілітації є обов'язковою для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними закладами, підприємствами, установами, організаціями, в яких навчається, працює або перебуває особа з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності у разі звернення особи з інвалідністю. Проте, під час ознайомлення групи НПМ з особовими справами підопічних Відділення було встановлено, що індивідуальні програми реабілітації осіб з інвалідністю (далі - ІПР) ведуться не належним чином, а саме: у ІПР не вказуються відмітки про виконання визначених потреб.

Право на охорону здоров'я та медичну допомогу.

4. У приміщеннях закладу відсутні засоби для контролю рівня відносної вологості повітря (гігрометри), що не забезпечує належного контролю параметрів мікроклімату та може негативно впливати на санітарно-гігієнічні умови перебування підопічних.

5. Відсутній журнал обліку вимірювання рівня глюкози у підопічних, що не забезпечує належного документування результатів медичних вимірювань та контролю за станом здоров'я підопічних.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 23 Конституції України)

6. Варто зауважити, що особи, які перебувають у відділенні, живуть життям, яке можна характеризувати як життя бездіяльності, нудьги та ізоляції. Група НПМ відмітила повну відсутність денної зайнятості мешканців, які не мають можливості для соціальної інтеграції та індивідуального розвитку. Єдиною доступною формою дозвілля для осіб, які можуть пересуватись, є перегляд телевізора, розміщеного в кімнаті відпочинку. Водночас для ліжкових хворих підопічних навіть така обмежена форма зайнятості є недоступною, що фактично призводить до їх повної ізоляції та пасивного перебування у ліжковому режимі без будь-якої альтернативної активності. Зазначене свідчить про відсутність системного підходу до організації дозвілля та соціальної реабілітації підопічних, що негативно впливає на їхній психоемоційний стан, сприяє соціальній ізоляції та погіршенню якості життя.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Комунальній установі «Центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Вознесенської сільської ради Золотоніського району Черкаської області

1.1. Забезпечити:

- внесення до посадових інструкцій усіх працівників закладу положень щодо недопущення катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання, а також відповідальності за порушення зазначених вимог.
- дотримання правил товарного сусідства під час зберігання харчових продуктів шляхом їх розміщення з урахуванням виду продуктів, умов та температурного режиму їх зберігання, з метою недопущення їх взаємного забруднення;
- належне ведення індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю шляхом своєчасного внесення до них відміток про виконання визначених заходів та потреб відповідно до встановлених рекомендацій;

- приміщення закладу гігрометрами для здійснення контролю рівня відносної вологості повітря та дотримання нормативних параметрів мікроклімату;

- ведення журналу обліку вимірювання рівня глюкози у підопічних із належним документуванням результатів вимірювань та здійсненням контролю за динамікою показників відповідно до медичних призначень;

- належну організацію дозвілля та денної зайнятості підопічних з урахуванням їхнього фізичного стану, індивідуальних потреб і можливостей, зокрема шляхом запровадження доступних форм активності для осіб з обмеженою мобільністю та ліжкових хворих, з метою сприяння їхній соціальній інтеграції, підтриманню психоемоційного стану та запобіганню соціальній ізоляції.

2. Здійснювати постійний контроль за дотриманням прав підопічних у Відділенні.

Додаток: фотоматеріали на 5 арк. у 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу

Сприяння роботі регіональних

представництв Секретаріату

Уповноваженого Верховної

Ради України з прав людини **Юлія ТАРАНОВСЬКА**

Додаток до звіту

Фото 1

Фото 2

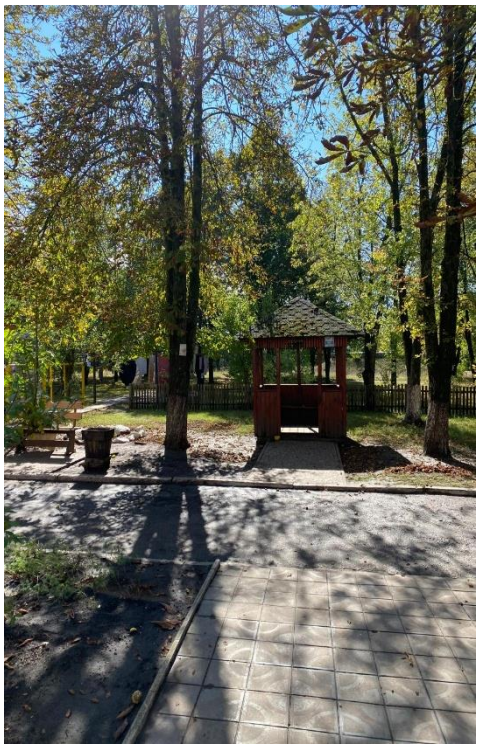

Фото 3

Фото 4

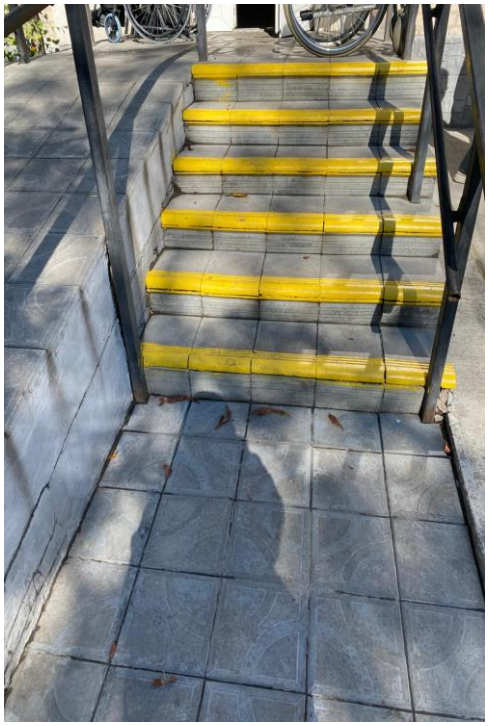

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

